

FELSEFE NE DEĞİLDİR ?

“Felsefe ne değildir?” Sorusunun cevabını verebilmek için felsefenin ne olduğuna bakmak gereklidir. Yani” Felsefe nedir?” Sorusuna cevap vermek gereklidir. Çünkü felsefenin ne olduğunu ortaya koyduktan sonra ancak felsefenin ne olmadığını anlayabiliriz.

Peki, o halde felsefe nedir?

Felsefenin kelime olarak karşılığı “bilgiyi sevmektir, bilginin dostu olmaktır, bilginin peşinden koşmaktır .” Mademki felsefe yukarıda belirtildiği gibi bilgi ile ilgilidir. O halde bilgi nedir? Basit bir tanımlamayla soyut ya da somut tüm varlığın niteliklerini ortaya koymaktır. Soyut varlık duyularımızla algılayamadığımız varlık alanını ifade eder. Tinsel olanı, Tanrısal olanı, ruhsal olanı, ideal olanı, ifade eder. Platon’un ifadesiyle değişmeyi ve ancak akılla kavranabilir olanı ifade eder. Somut varlık ise duyularımızla algıladığımız bilincimizden bağımsız olarak var olan gerçekliği ifade eder. İşte bilgi tüm bu var olanların ortak özelliği olan varlık ile ilgili niteliklerdir.

Burada felsefenin sorduğu soruların yapısı da önemlidir. Bu sorular genel ve tùmeldir.

Mesela: Varlık nedir? İnsan nedir? Bilgi nedir? Ahlak nedir? Din nedir? Evrenin ana maddesi nedir? İnsanın bu dünyadaki anlamı nedir? Yaşamın amacı nedir? Değer nedir? Ruh nedir? Gibi özsel nitelikli, derinlemesine düşünmeyi gerektiren sorulardır. Felsefe bu soruları sorarak, **NEDİR?** sorusunu sorarak tüm var olanların özünün bilgisini akıl yoluyla temellendirerek ortaya koymaya çalışır. Felsefede NEDİR? Sorusu kavramların anlamlarını sorgulamaya yönelik sorulardır. Çünkü filozoflar kavram dostudurlar. Her filozof, felsefesinde oluşturduğu kavramlarla veya önermelerle bilinirler, anılırlar.

Demek ki felsefe genel bir tanımlamayla; varlık, bilgi ve değerlere ilişkin akla dayalı, birleştirici bir açıklama çabasıdır. Felsefe varlık, bilgi ve değer üzerine bir sorgulamadır.

Unutmayınız ki, bilgi üreten, ürettiği bilgiyi bir kez daha değiştirerek geliştiren tek varlık insandır. Değer üreten tek canlı yine insandır. Varlığın farkında olan, kendisinin farkında olan, kendisini ve varlığı algılayan, anlamlandıran insandır. Dolayısıyla insan felsefe bakımından ele alınması gereken en önemli kavramdır. Felsefe ile insan, insan olmanın anlamını kavrayarak bunun hazzını yaşar.

Felsefede sorgulamak esastır. Eleştiri esastır. Tümel açıklama esastır. Anlamak esastır. Düşünmek esastır. Düşünme üzerine düşünme esastır. İnsanın kendini ve ürettiği değerleri anlaması için felsefe vazgeçilmez bir araçtır. Adaleti, eşitliği, özgürlüğü, sorumluluğu anlamak felsefe ile mümkündür. Felsefe sayesinde insan kendisinin farkına varır. Kendisini anlar. Hayatı anlar. Düşüncenin üretilmesinde, geliştirilmesinde, bilim ve teknoloji gelişmesinde felsefenin yadsınamaz rolü vardır.

Hayatın anlamlandırılmasında felsefenin işlevi vardır. Hayatımıza anlam katmak, değer katmak, temeli düşünme olan felsefe ile mümkündür. Düşünme sayesinde ki insan, kendinin diğer canlılardan farklı olduğunu ama aynı zamanda bütünün bir parçası olduğunu idrak eder. Felsefe yapmaksızın yaşamı düşünmek, düşündüğünü yaşamak olmaz. Filozoflar bilgilerine göre yaşayan kişilerdir.

Demokrasi ve insan haklarının gelişmesinde felsefe önemli bir kaynaktır.

Bütün bu açıklamaların sonucunda diyebiliriz ki felsefe, insanın kendini, ürettiği değerlerini, varlığı anlama gayretidir. Anlama çabasıdır.

O halde felsefe ne değildir sorusuna yeniden dönersek diyebiliriz ki; felsefe insanın kendisinin ürettiği değerlerinin (eşitliğin, adaletin, özgürlüğün, insan haklarının, demokrasinin, sorumluluğun) tüm varlığın **FARKINDA OLMAMASI** değildir.

Sevgili gençler unutmayınız ki! Farkında iseniz FARKLISINIZ.

Tüm farkında olanlar insandır.

Ben farkındayım.

O halde ben de insanım.

Sevgili gençler insan olduğumuzun tadına varalım. Zihninizde soru işaretlerinin eksik olmaması Temennisiyle. Düşünme üzerine düşünmeniz temennisiyle. Hoşgörüyle, sevgiyle kalınız.

Kamil KARAYILAN

Felsefe Öğretmeni